

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

भाग चार-ब

वर्ष १०, अंक ६]

गुरुवार ते बुधवार, एप्रिल ४-१०, २०२४/चैत्र १५-२१, शके १९४६

[पृष्ठे ६, किंमत : रुपये २०.००

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांब्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १३ मार्च २०२४.

अधिसूचना

महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६०.

क्रमांक रासंस्मा-२०२३/प्र.क्र.१८७/सां.का.३.— महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (यापुढे या अधिनियमाचा उल्लेख "उक्त अधिनियम" असा केला जाईल) मधील कलम ४ च्या पोट-कलम (३) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाच्या समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रिडा विभागाच्या शा.नि.क्र.एनएम १०९६/प्र.क्र.१०५/सां.का.३, दिनांक ११ जानेवारी, २००० या शासनाच्या अधिसूचनेद्वारे मौजे राजगुरुनगर, ता. खेड, जि. पुणे येथील हुतात्मा शिवराम हरी राजगुरु यांची जन्मखोली व थोरला वाडा महाराष्ट्र शासनाने राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित केले आहे ;

आणि, ज्याअर्थी, उक्त स्मारकाची ठिकाणच्या वाजवी सोयीसुविधांचे जतन करण्याच्या उद्देशाने आवश्यक असलेल्या सोबत जोडलेल्या अनुसूचीत निर्दिष्ट केलेल्या क्षेत्रातील :—

(अ) मोकळ्या जागेत नवीन इमारतीचे बांधकाम, उभारणी किंवा कार्यान्वयन, संरचना आणि इतर बांधकामांना प्रतिबंध करण्यासाठी,

(ब) या आधीच अस्तित्वात असलेल्या इमारती व अन्य बांधकामांमध्ये त्यांचा दर्शनी भाग बदलून जाईल अशा प्रकारे फेरबदल किंवा दुरुस्ती किंवा विस्तार यांवर निर्बंध आणण्यासाठी,

(क) झाडे तोडण्यावर निर्बंध आणण्यासाठी, आणि

(ड) जमिनीच्या वापरावर निर्बंध आणण्यासाठी,

उक्त स्मारकालगतचे सोबतच्या अनुसूचीत वर्णन केलेले क्षेत्र हे नियंत्रित क्षेत्र असावे असे शासनाचे मत आहे.

त्याअर्थी, आता, उक्त अधिनियमाच्या कलम १७, पोट-कलम (२) अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून उपरोक्त

(अ) ते (ड) कलमांमध्ये नमूद केलेल्या प्रयोजनांसाठी उक्त अधिनियमाच्या कलम १७ च्या पोट-कलम (१) अन्वये महाराष्ट्र शासन

याद्वारे उक्त क्षेत्रात हितसंबंध असलेल्या सर्व व्यक्तींना, उक्त क्षेत्र हे "नियंत्रित क्षेत्र" असल्याचे जाहीर करण्याच्या आपल्या इराद्याची एक महिन्याची नोटीस देत आहे.

या अधिसूचनेबाबत कोणत्याही व्यक्तीस हरकत असल्यास ही शासन अधिसूचना **राजपत्रात** प्रसिद्ध झाल्याच्या तारखेपासून एक महिन्याच्या आत महाराष्ट्र शासनाने प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ यांचेकडे हरकत दाखल करता येईल.

पूर्वोक्त मुदत संपण्यापूर्वी अशा प्रकारची कोणतीही हरकत प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ यांच्याकडे आल्यास शासन त्याचा विचार करील.

अनुसूची

(नियंत्रित क्षेत्राचा तपशील)

स्थळ	: मौजे राजगुरुनगर, ता. खेड, जि. पुणे
नियंत्रित क्षेत्र घोषित करावयाच्या स्मारकाचे नाव	: हुतात्मा शिवराम हरी राजगुरु जन्मखोली व थोरला वाडा.
नियंत्रित क्षेत्रात येणारे सि.स. क्रमांक	: १९६८, १९६९, १९७०, १९७१, १९७२, १९७३, १९७४, १९७५, १९७६, १९७७, १९७८, १९७९, १९८०, १९८१, १९८२, १९८३, १९८४, १९८५, १९८६, १९८७, १९८८, १९८९, १९९०, १९९१, १९९२, १९९३, १९९४, १९९५, १९९६, १९९७, १९९८, १९९९, २०००, २००१, २००२, २००३, २००४, २००५, २००६, २००७, २००८, २००९, २०१०, २०११, २०१२.
चतुःसीमा	: पूर्व : लागून रस्ता व सि.स.क्र.३२९ व ७४२; पश्चिम : लागून रस्ता ; उत्तर : लागून रस्ता व सि.स.क्र.२०१३ ; दक्षिण : हुतात्मा राजगुरु जन्मखोली व थोरला वाडा व लागून भिमा नदी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नंदा राऊत,
शासनाच्या उप सचिव.

TOURISM AND CULTURAL AFFAIRS DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mumbai 400 032, dated the 13th March 2024.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA ANCIENT MONUMENTS AND ARCHAEOLOGICAL SITES AND REMAINS ACT, 1960.

No. rasasma-2023/C.R.187/C.A.3.— Whereas, under Government Notification, Social Welfare, Cultural affairs and Sports Department, No. ANM-1096/CR105/Cul 3, dated the 11th January 2000, issued in exercise of the powers conferred by sub-section (3) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961) (hereafter referred to as "the said Act"), the Government of the Maharashtra has declared Hutatma Shivaram Hari Rajguru Birth Room and Thorla Wada at Rajgurunagar, Taluka Khed, District Pune to be a protected monument (hereinafter referred to as "the said protected monument");

And whereas the Government of Maharashtra is of the opinion that for the purpose of preserving the reasonable amenities of the said protected monument, it is necessary to :—

- (a) prohibit the construction, erection or execution of new buildings, structures and other works above ground in the open space,
- (b) restrict the alteration or extension of any existing building, structure or other work, in such manner as materially to regulate their external appearance,
- (c) restrict the felling of trees, and
- (d) restrict the use of land.

Within the area specified in the Schedule appended hereto, being the area adjacent to the site of the said protected monument (hereafter referred to as the "the controlled area").

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by sub-section (2) of section 17 of the said Act, the Government of Maharashtra hereby gives one month notice of its intention to issue, for the purposes mentioned in clauses (a) to (d) above, a notification under sub-section (1) of section 17 of the said Act, for information of all persons likely to be affected by such notification, in respect of the controlled area;

Any person having an objection to the issuing of such notification, may within one month from the date of publication of this Notification in the *Official Gazette*, file such objection to the Principal Secretary (Cultural Affairs) to the Government of Maharashtra, Tourism and Cultural Affairs Department, Mantralaya, Mumbai 400 032;

Any such objection which may be received by the Principal Secretary (Cultural Affairs) to the Government of Maharashtra, Tourism and Cultural Affairs Department, Mantralaya, Mumbai 400 032, before the expiry of the aforesaid period will be considered by the Government.

Schedule

(Description of the Controlled Area)

<i>Location</i>	: Rajgurunagar, Taluka Khed, District Pune.
<i>Name of the monument for which the controlled area is to be declared</i>	: Hutatma Shivaram Hari Rajguru Birth Room and Thorla Wada.
<i>C.S. Numbers coming under the Controlled Area</i>	: 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012.
<i>Boundaries</i>	: <i>East</i> : Nearby Road and C.S. No, 329 & 72; <i>West</i> : Nearby Road; <i>North</i> : Nearby Road and C.S. No.2013; <i>South</i> : Hutatma Rajguru Birth Room, Thorla Wada and adjacent Bhima river.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

NANDA RAUT,
Deputy Secretary to Government.

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ६ फेब्रुवारी २०२४.

अधिसूचना

महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६०.

क्रमांक रासंस्मा-२०२३/प्र.क्र.२३०/सां.का.३.— ज्याअर्थी, सोबतच्या अनुसूचित वर्णन केलेले प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक (यात यापुढे ज्याचा "असे स्मारक" असा निर्देश करण्यात आला आहे) हे संरक्षित स्मारक असावे असे शासनाचे मत आहे.

त्याअर्थी, आता, महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (१९६१ चा महा. १२) या अधिनियमाच्या कलम ४, पोट-कलम (१) अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे उक्त स्मारक संरक्षित असल्याचे जाहीर करण्याच्या आपल्या इराद्याची दोन महिन्यांची नोटीस देत आहे.

उक्त स्मारकात हितसंबंध असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला, ही शासन अधिसूचना राजपत्रात प्रसिद्ध झाल्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या आत उक्त स्मारक राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्याच्या घोषणेस हरकत घेता येईल आणि पूर्वोक्त मुदत संपण्यापूर्वी अशाप्रकारची कोणतीही हरकत मा. प्रधान सचिव, सांस्कृतिक कार्य विभाग, मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ यांच्याकडे आल्यास शासन त्याचा विचार करील.

अनुसूची

स्थान : मौजे रानआडवागौड, तालुका महाबळेश्वर, जिल्हा सातारा

स्मारकाचे नांव	:	प्रतापगड किल्ला
मालकी	:	महाराष्ट्र शासन, जिल्हा परिषद सातारा, खाजगी उदयनराजे महाराज भोसले व प्रतापसिंह महाराज, वन विभाग, सां. बां. विभाग, ग्रामपंचायत इ.
तपशील	:	छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या आज्ञेनुसार मोरोपंग पिंगळे यांच्या देखरेखीखाली प्रतापगडाचे बांधकाम इ.स. १६५६ मध्ये पार पडले. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी आदिलशाही सरदार अफजलखान याचा वध दिनांक १० नोव्हेंबर, १६५९ साली याच किल्ल्याच्या पायथ्याशी मोठ्या शिताफीने केला होता.
संरक्षित करावयाच्या स्मारकाचे क्षेत्रफळ	:	८ हेक्टर ६४ आर
संरक्षित करावयाचे एकूण क्षेत्रफळ (स्मारकासह)	:	एकूण संरक्षित करावयाचे क्षेत्रफळ : ८ हेक्टर ६४ आर
संरक्षित करावयाच्या क्षेत्राच्या चतुःसिमा	:	पूर्व : फॉरेस्ट सर्वे क्र. १अ ; पश्चिम : जिल्हा रायगडची सीमा ; उत्तर : मौजे रानआडवागौड सर्वे क्र. ३ ; दक्षिण : फॉरेस्ट सर्वे क्र. १अ.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नंदा राऊत,
शासनाच्या उप सचिव.

TOURISM AND CULTURAL AFFAIRS DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 6th February 2024.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA ANCIENT MONUMENTS AND ARCHAEOLOGICAL SITES AND REMAINS ACT, 1960.

No. Rasansma 2023/C.R.230/Sanka 3.— Whereas, the Government of Maharashtra is of the opinion that the ancient and historical monument described in the Schedule appended hereto (hereinafter referred to as “ the said monument”), should be a protected monument.

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960, (Mah. XII of 1961), the Government of Maharashtra hereby gives two months notice of its intention to declare the said monument to be a protected monument.

Any person interested in the said monument may, within two months from the date of publication of this notification in the *Official Gazette*, may raise objection to the proposed declaration of the said monument to be a protected monument. Any such objections which may be received by the Principal Secretary, Cultural Affairs Department, Mantralaya, Madam Cama Road, Hutatma Rajguru Chowk, Mumbai 400 032, before the expiry of the aforesaid period will be considered by the Government.

*Schedule***Locality Ranaadvagaund, Taluka Mahabaleshwar, District Satara**

<i>Name of the monument to be protected</i>	: Pratapgad Fort.
<i>Ownership</i>	: Government of Maharashtra, Zilla Parishad Satara, Private Udayanraje Maharaj Bhosle, Pratapsingh Maharaj Bhosle, Forest Department, P.W.D. Department, Gram Panchayat etc.
<i>Particulars</i>	: As per the orders of Chhatrapati Shivaji Maharaj, the construction of Pratapgad was completed in AD 1656 under the supervision of Moropant Pingle. Chhatrapati Shivaji Maharaj killed Adilshahi Sardar Afzal Khan on November 10, 1659 at the base of this fort.
<i>Area of the Monument to be protected</i>	8 Ha. 64 Aar.
	:
<i>Total Area (including the monuments)to be protected</i>	: Total area = 8 Ha. 64 Aar.
<i>Boundaries</i>	: <i>East</i> : Forest Survey No. 1A ; <i>West</i> : Boundary of Raigad district ; <i>North</i> : Survey No. 3 mauje Ranaadvagaund; <i>South</i> : Forest Survey No.1 A.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

NANDA RAUT,
Deputy Secretary to Government.